

„TOATE DINTR-O ZI DE MUNCĂ”

Descoperirile vechiului oraș egiptean DEIR EL-MEDINA aduc noi informații despre sănătatea și bunăstarea muncitorilor care au construit morminte pentru regi.

Peste râul Nil, ~~mis-a-vis~~ de orașul Teba, a existat începând din anul 1500 înainte de Hristos, localitatea Deir El-Medina unde locuiau cei mai talentați muncitori în piatră care au construit mormintele faraonilor și ale elitei egiptene din Valea Regilor. Orașul acesta a avut prin aceasta o poziție deosebită pentru istoria și arheologia Egiptului antic. Condițiile climatice în care acea zonă de deșert nu a cunoscut schimbări din antichitate și până astăzi, au făcut ca orașul Deir El-Medina să fie cel mai bine conservat oraș din tot Egiptul antic. Astfel s-au păstrat intacte inventarul locuințelor, al mormintelor constructorilor pietrari, dar și recordurile oficialităților privind lucrătorii din subordine mobilizați la construcțiile faraonice.

Arheoloaga Anne Austin, postdoctoral de la Universitatea Stanford, a lucrat în Deir El-Medina ca parte a misiunii Institutului Francez de Arheologie Orientală. Descoperind evidențele pe care autoritatea conducătorului de șantier le ținea pentru lucrători și familiile lor, Anna Austin a putut „face aprecieri privind starea sănătății lucrătorilor, adesea pe numele ~~avute~~, precum și a condițiilor de lucru. Lucrătorii din acest oraș, având cel mai înalt rang de constructori și artizani în piatră, erau considerate cei mai valoroși pentru construcțiile regale și ale nobililor; reiese că aveau rații de mâncare destulă, acces la medici, concediu de boală, zile libere acordate după accidente.

Anna ne spune că acestea nu erau acte de generozitate din partea puterii centrale, ci gesturi calculate care să asigure buna funcționare a construcțiilor și probabil conform unui factor de timp.

Recordurile au fost scrise pe plăci de gresie, de ceramică (numite „ostracons”), pe fragmente de vase ceramice și pe papirus. Între bolile menționate în documente erau înțepăturile de scorpion, pentru care doctorul dădea o zi liberă de tratament, probleme de ochi (nu purtau încă ochelari de protecție) și chiar probleme de turmentare (unii beau prea

multă bere de hamei); unii au avut un înalt nivel de artrită la glezne și genunchi din cauza drumului dificil din oraș și până la șantier; aveau și multe boli infecțioase, probabil din cauza consumului de apă stătută, căci nu erau izvoare de apă în deșert; dar în general condițiile de sănătate ale lucrătorilor erau bune. Se relevă un caz particular al lucrătorului Mery Sekhmet care în 1201 B.C. s-a întors la lucru după câteva zile de boală, dar urcând și coborând spre șantier un deal și o vale (+500 fits -300 fits) a fost din nou în incapacitate de lucru; recordurile îl înregistrează cu încă 10 zile pentru însănătoșire în orașul lui.

Analizele făcute pe scheletele din necropola orașului oferă date noi alături de recordurile scrise: artrite, traume, fracturi, boli infecțioase, stres. Dar în comparație cu lucrătorii care au lucrat la construcția piramidelor în vremea Vechiului Regat, stând în Amarna, cei din Deir El-Medina din Noul Regat au avut mai puțin stres, mai puține traume și fracturi, deoarece nu au avut de manipulat greutatea atât de mari.

Dar către dinastia a 20-a, condițiile muncitorilor din Valea Regilor au intrat în declin: 1190-1069 B.C., când ei s-au angajat în prima grevă înregistrată în istoria umanității. După căderea Noului Regat la anul 1069 B.C., lucrările din Valea Regilor s-au sistat, iar orașul Deir El-Medina a fost abandonat pentru totdeauna.

De regulă, în recorduri se scriau cu negru absențele, data și numele, iar motivul absenței se scria cu roșu.

Articolul a fost scris de Daniel Weiss, senior editor al revistei *Arheologia*, vol. 68, nr. 4, iulie-august 2015, p. 38-39.

Rezumat de
Dimitrie Vicovanu¹

¹ Lucrările din Valea Regilor și de la piramide erau extrem de grele și cu mari sacrificii umane, așa că mitul modern al extraterestilor care prin tehnici miraculoase au ridicat greutatea incredibile nu rezistă în fața documentelor originale și a descoperirilor arheologice recente! (D.V.)